

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 365
Tarih : 22.12.2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ve bu projeye bağlı olarak yapılması planlanan sulama kanallarının hala bitirilememiş olması ile ilgili olarak Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105 'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Altan TAN
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), GAP bölgesindeki alanların sahip olduğu kaynakları değerlendirerek bu yörede yaşayan insanların gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmeyi, bölgelerarası farklılıkları gidermeyi ve ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmayı amaçlayan bir proje olarak ortaya konulmuştur.

Fırat Havzası ve Dicle Havzası projeleri olmak üzere iki gruptan oluşan GAP Su Kaynakları Geliştirme Programı kapsamında 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali inşası öngörülmüş, projenin bitmesi sonucunda 1.822 bin hektar alanın sulanması ve yılda 27 milyar kilovat saat elektrik enerjisi üretilmesi planlanmıştır. Bu iki aşamalı olarak yürütülen Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), ülkenin enerji ihtiyacını karşılayacak olan hidroelektrik santralleri yapımını büyük ölçüde sonlandırmışken, bölge halkının ekonomisini geliştirecek olan sulama kanalları aşamasında ise hayli bir geride kalmıştır.

GAP kapsamında, 2009 yılı itibariyle toplam 9 adet (5.513 MW) hidroelektrik santrali tamamlanmış; santral kurulu güçleri itibariyle hidroelektrik enerji projelerinin % 74'ü gerçekleşmiştir. Bu çerçevede GAP kapsamında yer alan Karakaya, Atatürk, Batman, Kral kızı, Dicle, Birecik ve Karkamış hidroelektrik santrallerinin işletmeye alınışından bu güne kadar Türkiye ekonomisine doğrudan katkı sağlayan duruma gelmiştir. Türkiye'de 2009 yılında üretilen 35,9 milyar kilovat-saatlik hidroelektrik enerji içinde, GAP 12,1 milyar kilovat-saatlik hidroelektrik üretimiyle % 33,7'lik bir paya sahiptir.

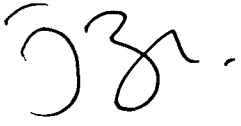
GAP Bölgesi'nde 1.822.000 ha alanın sulamaya açılması planlanmıştır. 2009 yılı sonu itibariyle Fırat ve Dicle Havzası'nda toplam 300.397 ha alan sulamaya açılmıştır. 72.093 ha alanda halen sulama şebeke inşaatı devam etmekte olup, 1.448.556 ha alan planlama aşamasındadır. Sulama projelerinin % 16,5'i işletmededir.

2014 yılı sonu itibariyle Fırat ve Dicle Havzası'nda toplam 424.710 ha alan sulamaya açılmıştır. 171.088 ha alanda halen sulama şebeke inşaatı devam etmekte olup, 1.204.202 ha alan planlama aşamasındadır. Sulama projelerinin % 23,6'sı işletmededir. Görüldüğü gibi 5 yıllık bir süreç içerisinde sulama projelerinin %7'lik bir kısmında ilerleme sağlanmış bu kanalların yapımı çok yavaş bir hızla ilerlemektedir.

Sulama kanalları yapılırken dikkat edilmesi gereken en önemli konulardan birisi topraktaki tuzlanmadır. Çiftçiler tarafından eğitim eksikliği ve ekonomik tercihlerden ötürü, bölgenin karakteristik iklim ve toprak yapısına uymayan yanlış sulama yöntemlerinin kullanılması ve yetersiz drenaj kanalları, toprak kalitesini ve ürün rekoltesini düşürmektedir. Bölgedeki çiftçilere göre; ne kadar sulama yapılır, ne kadar suni gübre verilirse, bu o kadar ürün demektir.

GAP yönetimine göre 16 yılsonunda 2005 yılına kadar bölge topraklarına su getirilmesi planlanmıştır. Ancak gerçekleşen sulama, planlananın sadece %15'ine ulaşabilmiş ve bu alanların da önemli bir kısmı yanlış su ve suni gübre kullanımı yüzünden tuzlanmış ve ardından oraklaşmıştır. Harran Ovası'nda önce 30.000 hektar alanda tuzlanma görülmüş ve bu alan daha sonra oraklaşmıştır. Ardından 130.000 hektar alanda 12 yıl içinde tuzlanma görülmüştür. Uzmanlara göre bu toprakların tekrar kullanılabilmesi çok zordur.

Bölge insanına asıl faydayı sağlayacak olan sulama kanallarının toprağın ekolojik dengesini de bozmayacak şekilde biran önce projenin enerji ayağındaki bitirilme seviyelerine getirilmesi gerekmektedir. Türkiye'nin ekonomik refahına yapılan katkının bölge insanının refahına da yansımaları için sulama kanallarının yapımı hızlanmalıdır.

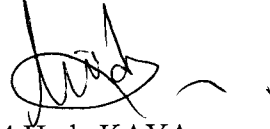
1. İdris Baluken
HDP Diyarbakır Milletvekili

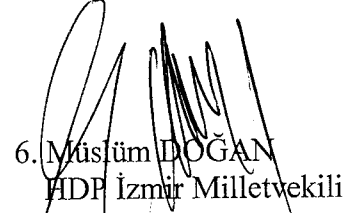
2. Filiz KERESTECİOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

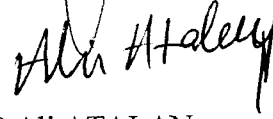
3. Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

4. Huda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

6. Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

8. Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

7. Ayhan BİLGİN
HDP Kars Milletvekili

9. Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

11. Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

13. Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

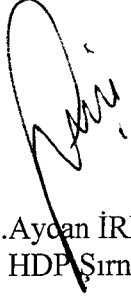
14. Burcu ÇELİK ÖZKAN
HDP Muş Milletvekili

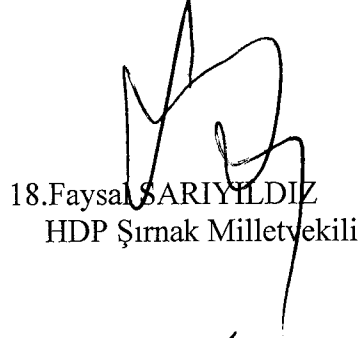
15. Besime KONCA
HDP Siirt Milletvekili

16. Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili

17.Aycan İRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

18.Faysal SARIYILDIZ
HDP Şırnak Milletvekili

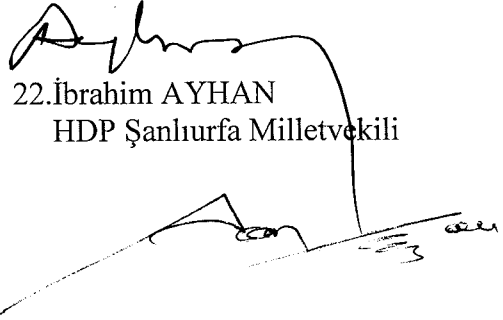
19. Ferhat ENCU
HDP Şırnak Milletvekili

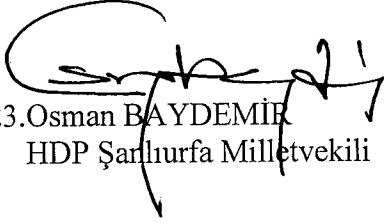
20.Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

21.Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

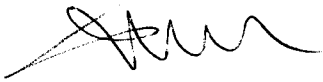

22.İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

23.Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

24.Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

27.Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili

28.Tuğba HEZER ÖZTÜRK
HDP Van Milletvekili